

Panel
de Desigualtats
a Catalunya

Enquesta panel de desigualtats socials a Catalunya

2001- 2012

Una dècada recollint dades per a
l'estudi de la societat catalana

DOSSIER DE SÍNTESI

1. El PaD: l'enquesta panel de desigualtats socials a Catalunya	5
2. L'origen de l'enquesta	6
2.1. Origen del PaD: la detecció d'una necessitat	
2.2. Un doble objectiu: científic i polític	
2.3. La singularitat de l'enquesta PaD	
3. Descripció. Fitxes tècniques de l'enquesta	11
3.1. Fitxa tècnica de l'enquesta PaD	
3.2. Fitxes tècniques per àmbits de l'enquesta	
2.2.1 Qüestionari	
2.2.2 Mostra	
2.2.3 Treball de camp	
2.2.4 Depuració i matrius de dades	
2.2.5 Anàlisi	
2.2.6 Difusió	
4. Oportunitat. El valor social de l'enquesta PaD	20
4.1. El valor social del PaD	
4.2. Gratuïtat de les dades	
4.3. Publicacions	
4.4. Àmbits d'ús de les dades del PaD	
4.5. L'opinió dels experts	
4.6. El PaD al món	
5. La Fundació Jaume Bofill i l'Equip del PaD	43
Institucions col·laboradores	46
Annexos	48
➤ Annex 1 : Síntesi dels continguts del PaD (1a a 11a Onada)	
➤ Annex 2 : Comparabilitat del PaD amb altres enquestes de referència	

1. El PaD: l'enquesta panel de desigualtats socials a Catalunya

El **Panel de Desigualtats socials a Catalunya (PaD)** és una enquesta longitudinal que des del 2001 permet una mirada única sobre la realitat de Catalunya. El PaD està promogut per la Fundació Jaume Bofill.

L'**objectiu** del PaD és aportar dades sobre les desigualtats socials a Catalunya i la seva evolució al llarg del temps i contribuir a millorar el disseny de les polítiques socials, en pro d'una major igualtat i justícia.

L'enquesta PaD abraça un **ampli ventall d'àmbits d'estudi** com són les dades sociodemogràfiques, l'educació, el treball (laboral, domèstic i familiar), la salut, l'habitatge, els ingressos, la llengua i la cultura política.

En les darreres onades, d'acord amb el gir que la Fundació Jaume Bofill fa per concentrar la seva activitat al voltant de l'educació, l'enquesta ha aprofundit en la recollida de **dades educatives**: trajectòries educatives, el paper de les famílies i dels espais educatius informals.

La recollida de dades s'ha realitzat anualment des de l'any 2001 fins al 2012. Les onze onades de l'enquesta han permès recollir dades d'un total de 10.460 individus i 3.543 llars, que en algun moment han respost les preguntes del PaD.

El valor del PaD resideix en:

- ♣ **La quantitat d'informació**: àmplia cobertura de blocs temàtics i possibilitat d'acumular informació per un mateix individu i/o llar any rere any.
- ♣ **L'enorme potencial analític**: ha seguit la mateixa mostra al llarg del temps i permet combinar diferents perspectives d'anàlisi: llar/ individu i objectiu/ subjectiu.
- ♣ **La qualitat de la informació**: s'ha recollit la informació a través del sistema CAPI d'enquestació (que minimitza els errors de codificació), i s'han pogut validar moltes de les dades recollides (ja que s'ha enquestat la mateixa mostra any rere any).
- ♣ **La representativitat de la mostra**, no només pel conjunt de Catalunya, sinó també a nivell provincial.

El PaD és la **1a base de dades de caràcter longitudinal de Catalunya** i la única de les seves característiques en tot l'estat. Aporta informació molt rellevant internacionalment per a l'estudi de les característiques de l'**Europa Mediterrània**.

Les dades del PaD són d'**accés gratuït** per a la comunitat científica. Estan disponibles **les matrius de dades transversals de 1a a 11a Onades** (anys 2001/2002 a 2012), així com **matrius de dades longitudinals** (amb informació individual o de llar).

El PaD ha rebut el reconeixement de la comunitat científica catalana i en l'actualitat es treballa per difondre les seves aportacions a nivell internacional.

Per a més informació podeu consultar el web: www.paneldesigualtats.cat

2. L'origen de l'enquesta PaD

1.1. Origen del PaD: la detecció d'una necessitat

L'enquesta PaD neix l'any 2001, de la voluntat de la Fundació Jaume Bofill de conèixer en profunditat l'estructura social catalana i poder fer emergir les desigualtats socials.

Les fonts de dades existents no tenen mostra representativa per Catalunya, o no tenen l'amplitud necessària per un estudi de les desigualtats que permeti correlacionar totes les seves dimensions (educació, treball, ingressos, habitatge, salut, etc).

Davant la inexistència d'una font de dades satisfactòria a Catalunya, que possibiliti estudis en profunditat, la Fundació es planteja l'impuls d'una enquesta que garanteixi la disponibilitat de dades de recerca a la comunitat investigadora.

La detecció d'una necessitat, l'origen del PaD

Fragment extret de:

VVAA. (1999). "Les desigualtats socials a Catalunya" a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.) Col.lecció Polítiques, 24. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. Pag. 7-8.

(...) L'interès creixent pel coneixement de les desigualtats socials i les seves conseqüències en el nostre entorn contrasta amb les dificultats que existeixen pel seu estudi i es contradiu amb les pobres informacions que disposem sobre l'extensió i la intensitat de les desigualtats. Ningú no posa en dubte l'existència del que ja es coneix com la nova pobresa ni tampoc es qüestiona la veracitat d'un procés de dualització de la nostra societat que fa que els sectors anomenats de risc s'incrementin i en conseqüència l'exclusió social no només retrocedeixi sinó que fins i tot pugui incrementar-se. Malgrat aquestes evidències, els estudis que es poden dimensionar en la seva justa mesura aquesta realitat són escassos i insatisfactoris.

El problema principal cal atribuir-lo a la inexistència d'unes fonts adequades que periòdicament informin de l'evolució de les desigualtats socials mitjançant uns indicadors pensats i adequats a aquesta finalitat. La inexistència de fonts pensades exclusivament per mesurar les desigualtats converteix qualsevol intent en aquesta direcció en una mena d'empresa inabastable. Aquesta afirmació és aplicable a la realitat espanyola però amb molta més contundència a la catalana. Alguns dels instruments més vàlids que es disposen per mesurar l'evolució de la societat espanyola en termes d'igualtat/desigualtat no són utilitzables en la realitat catalana per problemes de reduïda significança. És doncs, ben visible el condicionant que aquestes mancances comporten per disposar d'investigació social suficientment satisfactòria.

Aquestes limitacions han determinat, com no podia ser d'altra manera, l'horitzó d'alguns treballs que es recullen en aquest llibre. És doncs, obligat que en la presentació d'un llibre que porta per títol *Les desigualtats socials a Catalunya*,

es demani a les institucions públiques un esforç per generar noves informacions que de forma periòdica posin a l'abast dels investigadors socials un seguit d'indicadors que permetin retratar en cada moment i en perspectiva comparada i evolutiva, les desigualtats socials al nostre país. (...)

Jordi Sànchez
Ex-Director de la Fundació Jaume Bofill

1.2. Un doble objectiu: científic i polític

Amb l'impuls del PaD, la Fundació Jaume Bofill es fixa dos objectius principals:

- **Científic:** el PaD ha de proveir al país d'una font de dades de recerca bàsica.
- **Polític:** els resultats de l'anàlisi de dades del PaD han de tenir una transcendència política, estimular la reflexió conjunta dels agents socials i aportar elements per a l'avaluació i la millora de les polítiques socials.

1.3. La singularitat de l'enquesta PaD

El PaD té unes particularitats que la singularitzen d'altres enquestes impulsades a Catalunya. En destaquem 11:

1. Dades de recerca bàsica

El PaD posa a l'abast de la comunitat investigadora dades de recerca bàsica sobre l'estructura social catalana. La recerca bàsica maximitza les possibilitats d'anàlisi, ja que les dades no es donen processades.

2. Periodicitat anual

L'enquesta PaD s'ha editat un cop l'any. S'han recopilat 11 onades de dades (2001/2002 a 2012), la qual cosa suposa disposar d'un *gran volum de dades*. La mitjana de preguntes en una onada és de **678** a l'enquesta individual i **218** a l'enquesta de llar.

Aquest nombre de preguntes es tradueix en un nombre mitjà de **2.445.333** cel·les per onada a la matriu de dades individual i **344.864** de mitjana per les matrius de llar.

3. Enquesta longitudinal

El potencial principal del PaD és poder oferir una visió dinàmica de la realitat, superant les mirades de "foto fixa" pròpies de les enquestes transversals. La *perspectiva evolutiva* que permet l'enquesta és possible perquè segueix la vida dels mateixos individus any rere any, podent conèixer el context vital (educatiu,

laboral, familiar) en el que els individus prenen decisions sobre les seves vides (trajectòria educativa, entrada al mercat de treball, creació de la pròpia llar, tenir fills, etc)

4. Mostra panel

Les enquestes longitudinals, com el PaD, tenen una mostra panel. La mostra panel és aquella que segueix al llarg dels anys els mateixos individus encara que s'independitzin de la seva llar original, que canviïn de lloc de residència o que formin una nova llar.

5. Comparabilitat

El PaD combina variables pròpies amb variables comparables amb altres fonts estadístiques, el que permet donar compte de la fiabilitat de les seves dades. La comparabilitat de moltes de les seves variables fa que els resultats d'algunes anàlisis siguin contrastables a escala espanyola i europea.

Per conèixer la comparabilitat del PaD amb altres enquestes, consulteu l'Annex 1.

6. Dades en un doble nivell de recollida

El PaD recull dades a un doble nivell: individu i llar. Poder situar els individus en un entorn (la seva llar), permet transcendir-los i entendre en quin context es desenvolupen (classe social dels pares, ingressos de la llar, persones dependents a la llar, situació laboral del pare i la mare, etc).

7. Dades intergeneracionals

El PaD recull dades de tots els individus de la llar, de manera que són possibles els estudis intergeneracionals. El PaD enquesta de manera directa als individus majors de 15 anys, i recull informació dels menors de 16, mitjançant els pares o altres persones de referència.

8. Doble perspectiva: objectiva / subjectiva

Les estadístiques oficials disponibles (tant a Catalunya com a Espanya i Europa) es centren sobre els fets objectivables i fan poca atenció als aspectes subjectius dels individus com ara les motivacions, percepcions, valoracions, sentiments i opinions. El PaD busca un equilibri entre les preguntes de caràcter objectiu i aquelles que se centren en els aspectes més subjectius de la vida dels enquestats.

9. Àmplia cobertura

La diversitat d'àmbits del PaD (educació, treball, ingressos, salut, habitatge, etc) possibilita una mirada complexa i transversal de la realitat que les enquestes sectorials (enquesta de salut, enquesta d'usos del temps, enquesta lingüística, enquesta de pressupostos familiars, etc) no poden donar.

Per saber més sobre els àmbits temàtics del PaD, en cada una de les seves edicions, consulteu l'Annex 2.

10. Doble representativitat

El PaD té una doble representativitat estadística: per una banda les seves dades són representatives del territori català; d'altra banda, la sobre representació de la mostra per a les províncies menys poblades (Girona, Tarragona i Lleida) permet explotacions estadístiques representatives a escala provincial.

11. Sistema CAPI d'enquestació

El PaD realitza les enquestes mitjançant el sistema d'enquestació CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*). Els avantatges del sistema d'enquestació amb CAPI són múltiples: control sobre els temps d'enquestació, control sobre les rutes d'enquestació, millora de la qualitat de les respostes, minimització dels valors perduts, possibilitat de limitar la introducció de valors inconsistents, codificació automàtica de les respostes.

Més informació sobre el PaD:

Web del PaD:

- <http://www.paneldesigualtats.cat>

Aspectes metodològics de l'enquesta:

- [Les 6 claus de l'enquesta PaD](#)

Com accedir a les matrius de dades:

- http://obdesigualtats.cat/accés_microdades

Institucions col·laboradores:

- http://www.obdesigualtats.cat/institucions_col·laboradores

2. Descripció de l'enquesta PaD

2.1. Fitxa tècnica de l'enquesta PaD

Enquesta Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD)

Paraules clau:

- Dades longitudinals
- Enquesta a una mostra panel
- Estudi d'estructura social i desigualtats
- Àmbit territorial: Catalunya i províncies

Recopilat per: Fundació Jaume Bofill <http://www.fbofill.cat>

La Fundació Jaume Bofill (FJB) s'ocupa de promoure iniciatives que facilitin el coneixement de la societat catalana i que impulsin activitats per a la seva millora a través de la supressió de les desigualtats existents entre les persones, els grups i els pobles, i de l'extensió de l'educació i de la cultura, en un sentit ampli, a totes aquelles persones que per les seves circumstàncies socials n'estiguin mancades.

La FJB és una organització independent de les administracions públiques, dels partits polítics, de les confessions religioses i dels grups econòmics i socials constituïts.

La FJB forma part d'IVALUA (Institut Català per a l'Avaluació de les Polítiques Públiques) juntament amb la Generalitat de Catalunya i la Universitat Pompeu Fabra.

Anys disponibles: 2001/02 a 2012 (1a a 11a onades).

Descripció de la mostra: mostra representativa per a Catalunya i per a les seves quatre províncies. Les enquestes es realitzen a les persones majors de 15 anys. Sobre una mostra de 2.000 llars, i tenint en compte que la mitjana de persones per llar a Catalunya és de 2,72, la mostra original la conformen un total 5.445 individus.

La selecció de llars s'ha realitzat a través d'un mètode d'estratificació multi-etàpic, en què s'han tingut en compte les següents variables: àrea geogràfica, grandària del municipi i estructura social (classe social).

Contingut: Educació, Treball productiu, Treball domèstic i de cura a les persones, Conciliació, Fecunditat, Salut, Usos del temps, Dades dels pares, Posició i relacions socials, Situació de parella, Valors i actituds

Àmbit territorial: Catalunya és una de les 17 Comunitats Autònomes d'Espanya. El PaD és una enquesta per a l'estudi de l'estructura social i les desigualtats a Catalunya. Les dades relatives a Catalunya poden aportar una informació molt rellevant internacionalment per a l'estudi de les característiques de l'Europa Mediterrània.

2.2. Fitxes tècniques per àmbit de l'enquesta PaD

2.2.1. Qüestionari

Principi metodològic	<p>Els qüestionaris del PaD es treballen en base als següents criteris metodològics:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Simplicitat: per contenir els canvis a introduir al qüestionari. ✓ Objectivació i fiabilitat: per donar compte dels motius finals que han motivat el canvi i l'elecció d'una determinada acció vers la variable. ✓ Rellevància: per assegurar l'ús potencial de la informació que es recollirà. ✓ Documentació: per garantir l'acreditació en les modificacions adoptades.
Unitats d'anàlisi	Llar i Individu
Tipus de qüestionaris	<p>Qüestionari Llar: el contesta l'informant principal (una sola persona per llar).</p> <p>Qüestionari Individual: el contesten tots els membres de la llar que tenen més de 15 anys.</p> <p>Qüestionari Proxy: pensat per a les persones a qui no es pot enquestar perquè durant el treball de camp no estan presents a la llar, no són aptes per contestar l'enquesta o altres motius. El qüestionari proxy s'administra a una persona disposada a facilitar dades bàsiques (preguntes objectives) de la persona a qui no podem enquestar.</p>
Contingut	Dades identificatives i de gestió; Educació; Treball productiu, reproductiu i conciliació; Usos del temps ; Ingressos; Habitatge; Salut i dependència; Situació personal i familiar; Posició i relacions socials; Valors i actituds.
Tipus de preguntes	Combinació perspectiva objectiva i subjectiva Combinació de preguntes troncals (enquesta longitudinal) i cíclics (apareixen cada x anys)
Calendari de treball	Inici elaboració qüestionari: març Finalització elaboració qüestionari: desembre Prova pilot: gener-febrer
Activitats principals	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Discussió dels continguts ▪ Documentació dels canvis de les variables ▪ Informatització dels qüestionaris ▪ Testeig del qüestionari (prova pilot) ▪ Control de Qualitat de l'Enquestació
Outputs	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Qüestionaris per onada (Llar, Individu, Proxy) ▪ Informe longitudinal de continguts (General i per blocs) ▪ Informe longitudinal tècnic

2.2.2. Mostra

Principis metodològics	<p>Enquesta Panel: seguiment al llarg del temps d'una mateixa mostra de llars i individus.</p> <p>Remostreigs periòdics per tal de garantir el sostre mostral de 2.000 llars i 4.600 individus enquestats.</p>																												
Univers	Llars privades de Catalunya i els individus que les conformen.																												
Mostra original (1a onada)	<p>→ Mostra teòrica: 2.000 llars de Catalunya; 5.456 individus (2,7 individus/llar de mitjana), 4.600 dels quals enquestats=> majors 15 anys)</p> <p>→ Mostra captada (fi 1aonada): 1.991 llars; 5.757 individus, 4.589 enquestats.</p>																												
Tipus de mostreig	<p>1a etapa: Distribució aproporcional a nivell de província i proporcional a nivell de grandària de municipi del nombre de llars a entrevistar.</p> <p>2a etapa: Selecció aleatòria sistemàtica i polietàpica de les primeres unitats mostrals (seccions censals) segons variables d'estratificació territorial i social:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ àrea geogràfica ✓ grandària municipi ✓ estructura social (=> situació ocupacional) <p>3a etapa: Selecció aleatòria simple de les unitats mostrals finals => domicilis de les llars a entrevistar en les primeres unitats mostrals.</p>																												
Remostreigs	<p>Els remostreigs es realitzen seguint els mateixos criteris d'aleatorietat i segmentació de la mostra de 1a Onada.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Noves llars captades</th> <th>Llars de seguiment</th> <th>Llars totals mostra PaD</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Resultats 1r Remostreig</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6a Onada (2007):</td> <td>333</td> <td>1154</td> <td>1487</td> </tr> <tr> <td>7a Onada (2008):</td> <td>431</td> <td>1446</td> <td>1877</td> </tr> <tr> <td>Resultats 2n Remostreig</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8a Onada (2009):</td> <td>154</td> <td>1745</td> <td>1899</td> </tr> <tr> <td>10a Onada (2011):</td> <td>154</td> <td>1784</td> <td>1938</td> </tr> </tbody> </table>		Noves llars captades	Llars de seguiment	Llars totals mostra PaD	Resultats 1r Remostreig				6a Onada (2007):	333	1154	1487	7a Onada (2008):	431	1446	1877	Resultats 2n Remostreig				8a Onada (2009):	154	1745	1899	10a Onada (2011):	154	1784	1938
	Noves llars captades	Llars de seguiment	Llars totals mostra PaD																										
Resultats 1r Remostreig																													
6a Onada (2007):	333	1154	1487																										
7a Onada (2008):	431	1446	1877																										
Resultats 2n Remostreig																													
8a Onada (2009):	154	1745	1899																										
10a Onada (2011):	154	1784	1938																										

DISTRIBUCIÓ LLARS I INDIVIDUS DE LA MOSTRA ORIGINAL (1a Onada del PaD: 2001-2)

ÀREES	NOMBRE LLARS	e* (%)	NOMBRE INDIVIDUS	e* (%)
Barcelona	791	±3,54	2.213	±2,13
Ciutat BCN	252	±6,12		
Regió Metropolitana	470	±4,61		
Comarques centrals	69	±12,04		
Girona	400	±5,00	1.193	±2,89
Lleida	400	±5,00	1.175	±2,91
Tarragona	400	±5,00	1.176	±2,91
CATALUNYA	1991	±2,78	5.757	±1,32

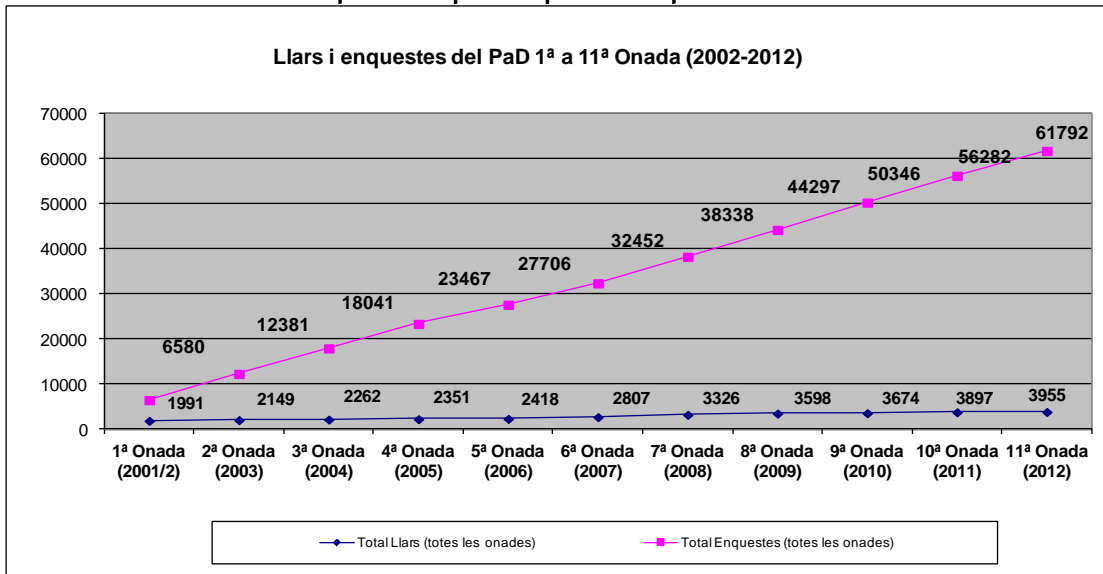
*e = error mostral (interval confiança=95,5%, k=2 i p=q=50)

Font: elaboració pròpia

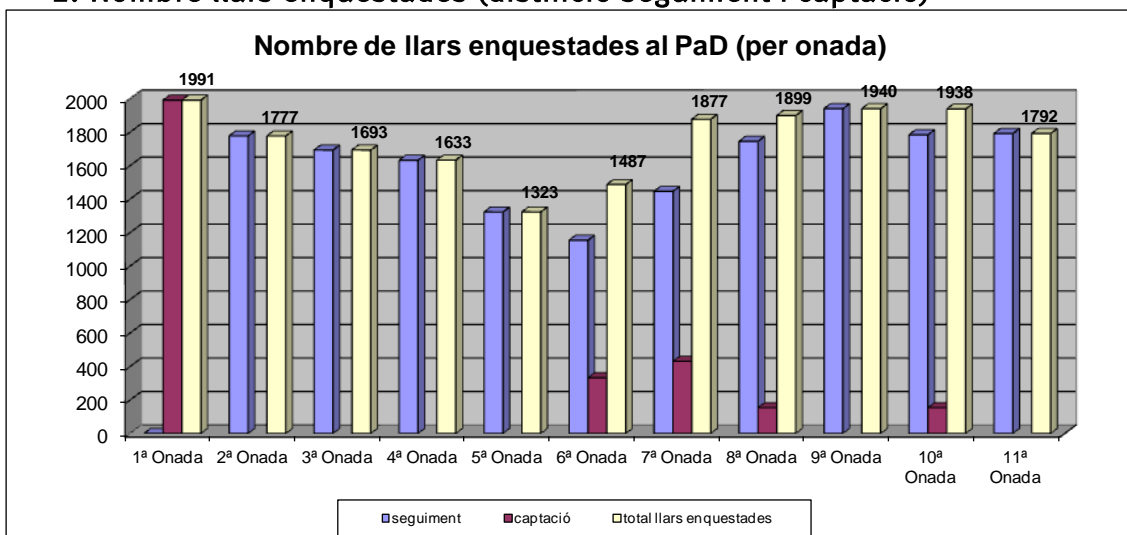
2.2.3. Treball de camp

Principi metodològic	El principi metodològic que regeix el treball de camp, és desenvolupar un treball personalitzat i de màxima proximitat amb l'equip d'enquestadors i les llars col·laboradores, per tal d'optimitzar la qualitat de les dades recollides i la fidelització al projecte. En el context d'una enquesta longitudinal, la continuïtat tant de llars com d'enquestadors és un aspecte clau.
Periodicitat de l'enquesta	Anual
Calendari d'enquestació	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1a etapa: març-juliol: 80% enquestació ✓ 2a etapa*: setembre –octubre : 20% enquestació <p>*etapa destinada a la recuperació de llars que a la 1a etapa no s'han pogut enquestar per: problemes de localització, manca de disponibilitat en les dates proposades (temps, salut, altres circumstàncies), rebuig a continuar participant.</p>
Mode d'administració de l'enquesta	<p>Presencial (1a a 8a onades)</p> <p>Mètode Mixt*: Telefònic-Presencial (9a onada endavant)</p> <p>Mostra enquestada telefònicament: 80%</p> <p>Mostra enquestada presencialment: 20% (inclou llars de nova incorporació a l'enquesta).</p>
Univers	Persones considerades aptes de més de 15 anys de la llar
Sistema d'administració de l'enquesta	Acces + CAPI (<i>Computer Assisted Personal Interview</i> => Entrevista assistida per ordinador)
Equip d'enquestadors/es	Formació en ciències socials, amb alta motivació per participar a l'enquesta => 80 % continuïtat enquestadors (mitjana onades PaD)
Participació de les llars	Voluntària
Incentiu participació	Obsequi per llar
Controls de qualitat de la informació	<ul style="list-style-type: none"> ✓ CQE: Control de Qualitat de l'Enquestació (mesura qualitat de la informació recollida)→ <i>veure apartat Qüestionari</i> ✓ CT: Control Telefònic a les llars (comprova la realització de l'entrevista)
Principals activitats	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Borsa On-Line d'enquestadors (oferta permanent) ▪ Identificació de les llars a enquestar ▪ Gestió del treball de camp: enquestadors/es i llars: formació personalitzada i seguiment via reunions de coordinació ▪ Ampliació de la mostra de llars (captació) ▪ Tancament de l'onada de treball de camp ▪ Preparació de les dades de seguiment per l'onada següent ▪ Seguiment llars per contenció de la pèrdua mostral (enviament tríptics de resultats, gestió dels obsequis no rebuts...)

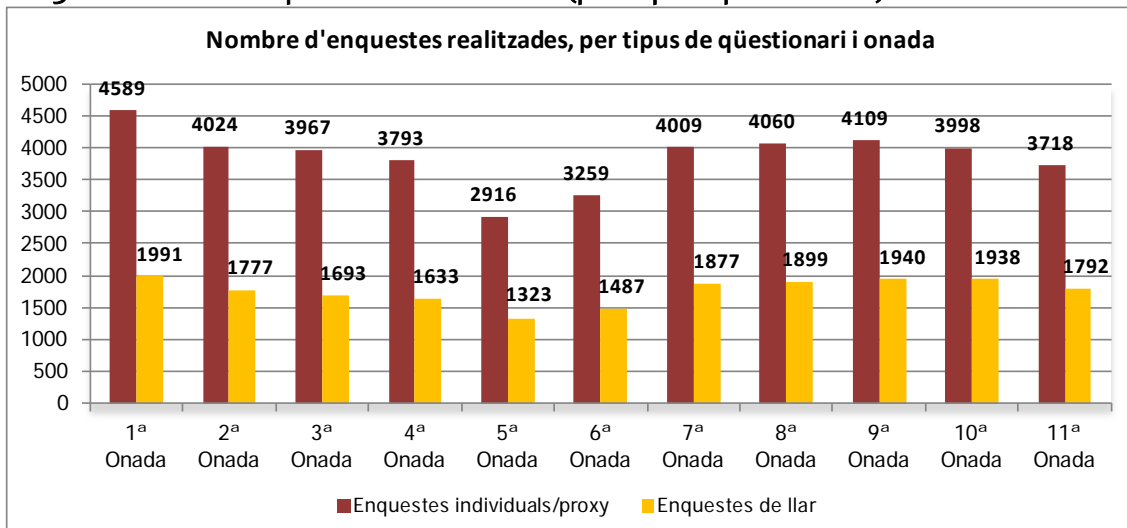
1. Nombre de llars que han participat + enquestes realitzades

2. Nombre llars enquestades (distinció seguiment i captació)

3. Nombre d'enquestes realitzades (per tipus qüestionari)

2.2.4. Depuració i preparació de les matrius de dades

<p>Principi metodològic</p>	<p>El principi bàsic que regeix la feina de depuració de les dades del PaD és no modificar les dades facilitades pels enquestats si no hi ha un error evident que es pugui corregir. Si una persona enquestada ofereix respostes inconsistents i no hi ha cap evidència que permeti fer algun tipus de correcció, es manté la inconsistència i pertoca a cada analista decidir què fer amb ella.</p>
<p>Programes tractament dades</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ SPSS ✓ Microsoft Excel ✓ Barbwin
<p>Calendari de depuració (una Onada)</p>	<p>Inici depuració: octubre/novembre (coincidint amb la fi del treball de camp) Finalització de la depuració: desembre (any següent)* <small>*variable en funció de les característiques de l'onada</small> ⇒ Disponibilitat mitjana* de les matrius de dades: 18 mesos després de la seva recollida <small>*variable en funció dels recursos humans del PaD</small></p>
<p>Principals activitats</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Consolidació de les dades ▪ Preparació de les matrius individual i de llar per a la depuració de les variables ▪ Codificació de les variables alfanumèriques del qüestionari (preguntes obertes) ▪ Depuració per blocs de les variables individuals i de llar. ▪ Imputació de les variables d'ingressos (individuals i de llar) ▪ Control de les bases de les variables de les matrius individuals i de llar. ▪ Comprovació final del contingut de totes les variables a través de les freqüències. ▪ Controls de consistència de les variables estructurals amb altres fonts estadístiques (per avaluar la consistència de les dades del PaD) ▪ Càlcul de les variables generades del PaD (variables creades per l'equip del PaD o socialitzades pels analistes) ▪ Càlcul de les variables de ponderació ▪ Elaboració dels materials de suport
<p>Outputs</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Matrius de dades: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Transversals: X_Indi i X_Llar (una per cada onada) ▪ Longitudinals: A_K INDI LONG, B_K INDI LONG, A_K LLAR LONG, B_K LLAR LONG ✓ Llibres de Codis: <ul style="list-style-type: none"> ○ Un llibre de codis per cada onada del PaD ○ Un llibre de codis per cada una de les matrius longitudinals ✓ Manual d'ús i informe sobre Canvis i Millores a les matrius (es pot descarregar seguint aquest vincle)

2.2.5. Anàlisi

<p>Principi metodològic</p>	<p>El principi bàsic que regeix l'anàlisi de dades del PaD és posar a l'abast de la comunitat investigadora totes les dades del PaD de forma gratuïta. La FJB impulsa l'anàlisi de les dades (producció interna), alhora que dóna suport i fa un seguiment de l'ús extern de les dades (producció externa).</p>
<p>Calendari de treball</p>	<p>Permanent (no subjecte a dates)</p>
<p>Principals activitats</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atenció a les demandes d'informació d'institucions que s'interessen per les dades del PaD ▪ Cessió de les dades del PaD ▪ Encàrrecs interns d'anàlisi ▪ Seguiment resultats ús extern de les dades ▪ Gestió grup d'usuaris del PaD ▪ Publicació d'informes del PaD
<p>Outputs</p>	<p>Publicacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Col·lecció Polítiques ▪ Col·lecció informes Breus ▪ Documents metodològics (on-line) ▪ Informes de resultats (on-line) <p>Link a totes publicacions web</p> <p>Àmbits d'ús de les dades: Universitats, Administració Pública, Agents Socials, Mitjans de comunicació de Catalunya, Espanya, Europa.</p> <p>Producció compartida: Alguns dels informes resultants s'han publicat conjuntament amb alguna altra entitat interessada.</p>

2.2.6. Difusió

<p>Principi metodològic</p>	<p>El principi bàsic que regeix la difusió de dades del PaD és arribar a diferents públics: l'acadèmic, els agents socials i polítics responsables del disseny i implementació de les polítiques públiques i la societat en general.</p> <p>També es té una especial atenció a la difusió de resultats entre les llars col·laboradores del PaD, i entre els enquestadors del PaD en senyal d'agraïment i com a demostració de la utilitat de la seva participació a l'enquesta.</p>
<p>Calendari de treball</p>	<p>Difusió en l'àmbit acadèmic i dels agents polítics i socials:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Permanent (subjecte a la disponibilitat dels resultats dels estudis) <p>Difusió en l'àmbit de les llars del PaD, els enquestadors i la societat en general</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Tríptics (inici- mig i final del treball de camp) ✓ Nadala (desembre) ✓ Dossiers de premsa (març: inici onada)
<p>Principals activitats</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaboració tríptics del PaD (comunicació amb llars de la mostra) ▪ Elaboració de presentacions de l'enquesta i dels seus resultats en diferents formats ▪ Suport a les publicacions (pre i post edició) ▪ Organització de jornades i seminaris per a la presentació dels resultats ▪ Manteniment i actualització de la pàgina web del PaD ▪ Manteniment i actualització de les bases de dades per a la difusió del PaD ▪ Elaboració de butlletins electrònics periòdics (Butlletí FJB i Butlletins PaD) amb les novetats del PaD
<p>Outputs</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Web del PaD => http://www.obdesigualtats.cat/index.php ▪ Col·lecció tríptics del PaD => http://www.obdesigualtats.cat/sabies_que... ▪ Presentacions, en diferents formats, <i>ad hoc</i>. ▪ Publicacions => http://www.obdesigualtats.cat/publicacions

3. Oportunitat: el valor social del PaD

3.1. El valor social del PaD

- Enquesta longitudinal única al país i quasi única a tota la regió del Mediterrani (junt amb Itàlia).
- Edició anual de l'enquesta que permet disposar d'un volum de dades molt considerable: 3.215.347 cel·les de mitjana per onada a la matriu de dades individual i 373.209 de mitjana per les matrius de llar. actualitzar dades
- Metodologia d'alta formació dels enquestadors per garantir la màxima qualitat de les dades i la màxima fidelització de les llars. La formació especialitzada i la continuïtat dels enquestadors al llarg de les onades garanteix una alta eficiència i costos reduïts d'operació.
- 11 onades de l'enquesta realitzades, una perspectiva històrica que garanteix una anàlisi de la realitat catalana en clau longitudinal.
- Grans possibilitats d'anàlisi de les dades (dimensió llar/individu, dades objectives i subjectives + longitudinalitat de les dades).
- Alts nivells de continuïtat de les llars del PaD (ens mantenim dins dels estàndards o fins i tot els millorem: alta fidelització i baixa erosió mostral).
- Gratuïtat en l'accés a les dades que actualment estan disponibles per a l'anàlisi al cap d'un any i mig des que van ser recollides (18 mesos).
- Aportacions novedoses d'alguns informes (mobilitat social, ingressos, treball).
- Les dades longitudinals possibiliten una anàlisi més complexa de la realitat i la comprensió d'algunes dinàmiques socials, inaccessible per a les enquestes transversals.
- Marges per a la introducció de preguntes conjunturals o de cicle llarg.

La competència (altres enquestes)

- Valor multiplicatiu de l'enquesta, en la mesura que són dades de recerca bàsica que es posen a l'abast de la comunitat investigadora.
- Possibilitat d'establir aliances i crear xarxa amb altres institucions, tant de l'àmbit nacional com internacional (NEPS-Alemanya, EU Co-Panels 7è Programa Marc Europeu, *eduLife* –European Research Council).
- Possibilitat d'ús internacional de les dades.

Client/ beneficiari (analistes, administracions públiques, tercer sector,...)

- Existència d'una xarxa d'usuaris coneixedors del PaD.
- Possibilitat que Catalunya sigui pionera en omplir un buit en la formació en dades longitudinals i esdevenir referents a tot l'Estat.
- Possibilitat d'esdevenir un referent metodològic a nivell català i generar una cultura d'anàlisi longitudinal a Catalunya.
- Possibilitat de plantejar sessions de treball especialitzades per integrar el coneixement i operativitzar les propostes de les recerques (p.e. treball amb la comunitat educativa, Administració Pública, professorat,... a partir de les conclusions de l'informe sobre mobilitat social).
- Potenciar la visibilitat a partir d'un Sistema d'Indicadors clau del PaD

Entorn polític, social i econòmic

- Les enquestes panel s'estan constituint com un instrument de planejament polític i estratègic de primer ordre en els principals països de referència i un estàndard per polítiques focals i avançades.
- Possibilitat de constituir un consorci públic-privat que permeti que el PaD s'emancipi de la Fundació i esdevingui una eina de país com ho són els principals panels internacionals.
- La globalització i l'avenç de les noves tecnologies fan possible l'usabilitat internacional de les dades del PaD i, consegüentment, tenir un paper en la recerca internacional.
- Mirada privilegiada sobre els cicles econòmics: s'ha recollit la realitat dels anys de bonança econòmica i la dels primers cinc anys de crisi.

3.2. Gratuïtat de les dades

Les dades del PaD estan a l'abast de la comunitat investigadora de forma gratuïta. La Fundació Jaume Bofill garanteix l'accés gratuït a les dades del PaD per a tots aquells projectes que no tinguin pressupost assignat per l'obtenció de dades.

També es poden acollir a les cessions de dades els projectes de tesi de doctorat, tesines i activitats docents de forma totalment gratuïta. Per poder-hi accedir, cal presentar un projecte de recerca que justifiqui l'ús de les dades a través del [Formulari de sol·licitud](#) de les dades del PaD.

3.3. Publicacions

Aquesta és una mostra de les publicacions basades en dades del PaD. La llista completa i actualitzada la podeu consultar a [l'enllaç](#)

Àmbit d'anàlisi	Articles publicats per la FJB
EDUCACIÓ, MOBILITAT SOCIAL	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="411 994 1445 1099">▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2012). “Crisi, trajectòries socials i educació. Anàlisi longitudinal del PaD (2003-2009)” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 79. Barcelona.<li data-bbox="411 1137 1410 1243">▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2012). “Crisi, desigualtats i benestar vulnerable” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus 41. Barcelona.<li data-bbox="411 1281 1390 1386">▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2011). “Educació i mobilitat social a Catalunya. Actualització amb dades PaD 2009” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 71 (volum 2). Barcelona.<li data-bbox="411 1424 1378 1529">▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). “Educació i mobilitat social a Catalunya” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 71 (volum 1). Barcelona.<li data-bbox="411 1568 1410 1673">▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). “Educació i ascens social a Catalunya” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 29. Barcelona.<li data-bbox="411 1711 1442 1861">▪ BONAL, X. i RAMBLA, X. i AJENJO, M (2004). “Les desigualtats territorials en l'ensenyament a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques 43, capítol 6 (pg 169-204). Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.

**TREBALL
PRODUCTIU,
REPRODUCTIU I
CONCILIACIÓ**

- VERD PERICÀS, JOAN MIQUEL i LÓPEZ-ANDREU, MARTÍ (2012) **“La inestabilidad del empleo en las trayectorias laborales. Un análisis cuantitativo”** a REIS. Revista Española de Investigaciones Sociológicas del CIS-Centro de Investigaciones Sociológicas, nº 138, abril-juny de 2012.
- LÓPEZ-ANDREU, MARTÍ i VERD PERICÀS, JOAN MIQUEL (2011) **“Unemployment, intervention and capabilities. A comparative study of Germany and Spain”** a European Review of Labour and Research de l’Etui (European Trade Union Institute), February 2012 18: 31-44.
- MARIA CAPRILE, JORDI POTRONY (2010) **“Mercat de treball i polítiques actives d’ocupació”**. FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 30. Barcelona.
- DÍDAC QUERALT JIMÉNEZ (2009) **“El salari de reserva de les dones desocupades de Catalunya”**. FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 17. Barcelona.
- CAPRILE, M. i POTRONY, J. (2008). **“Desigualtats en el treball”** a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 2. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. *
- SÀNCHEZ, C. i VALL.LLOSERA, L. (2008). **“Gènere i conciliació de la vida personal, familiar i laboral”** a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 3. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
- RECIO, A. i RECIO, C. (2005). **“Les desigualtats en el mercat de treball”** a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I, capítol 4. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
- SÀNCHEZ, C. i LLÀCER, H. (2005). **“El repartiment del treball domèstic i familiar”** a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I, capítol 5. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.

<p>USOS DEL TEMPS</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MORENO, S. (2008). “Els usos del temps a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 4. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ MORENO, S. (2005). “La gestió del temps quotidià: dificultats d’encaix, escassetat i desigualtats” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I, capítol 6. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
<p>HABITATGE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LÓPEZ VILLANUEVA, CRISTINA (2012) Nous comportaments residencials a les llars catalanes. Col·lecció Informes Breus núm. 36. Fundació Jaume Bofill. ▪ BOSCH, J. (2008). “L’habitatge a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum II, capítol 4. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ TRILLA, C. i LÓPEZ, J (2005). “Els habitatges de la població catalana” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 5. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
<p>POSICIÓ ECONÒMICA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ RAMON BALLESTER (2010): “Implantació d’una renda familiar garantida a Catalunya i els seus efectes sobre els nivells de privació dels sectors més desafavorits”. Inèdit. Fundació Jaume Bofill. ▪ AYLLÓN, S. i RAMOS, X (2008). “Dinàmica de la pobresa. Qui entra, qui surt i que es queda a la pobresa?” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 1. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ MERCADER, M i AYLLÓN, S. i RAMOS, X. (2005). “La pobresa a Catalunya: pobresa monetària i privació a Catalunya a principis del segle XXI” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 1. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.

SALUT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SÀNCHEZ, C. (2008). “Les desigualtats socials i la salut” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum II, capítol 6. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ SÀNCHEZ, C. (2005). “Les desigualtats socials i la salut a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 2. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
SITUACIÓ PERSONAL I FAMILIAR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MIRET, P. (2008). “Convivència en parella i formació d’unions a Catalunya: homogàmia i endogàmia conjugal” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum II, capítol 7. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ MIRET, P. (2005). “Una visió de la joventut a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 3. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ SÀNCHEZ, C. i QUINTANA, N. I LLÀCER, H. (2005). “Els fills: present i futur (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 4. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ ELISABET ALMEDA, JUDIT MONTURIOL (2005) “Famílies i llars a Catalunya”, Inèdit.Fundació Jaume Bofill.
POSICIÓ I RELACIONS SOCIALS	<p>Classes socials</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2011). “Educació i mobilitat social a Catalunya. Actualització amb dades PaD 2009” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 71 (volum 2). Barcelona. ▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). “Educació i mobilitat social a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 71 (volum 1) Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. ▪ MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). “Educació i ascens social a Catalunya” FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 29.Barcelona. ▪ SERRACANT, P. i FÀBREGUES, S. i PUJOL, M. (2008). “Joventut i individualització. Una comparativa intergeneracional de les desigualtats per gènere i origen social” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum II, capítol 8. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SÀNCHEZ, C. i QUINTANA, N. (2005). “Les classes socials a Catalunya: desigualtats en les condicions de vida dels grups socials” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I, capítol 2. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. <p>Llengua</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ALBERT FABÀ (2010) “Les llengües i la cultura política dels catalans”. FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 33. Barcelona. ▪ FABÀ, A. (2005). “Les llengües a Catalunya” a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum I, capítol 6. Col·lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
<p>VALORS I ACTITUDS</p>	<p>Cultura Política</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ HIERRO HERNÁNDEZ, MARÍA JOSÉ (2011) “Parents and School: Agents of “National” Socialization?” a Working papers , Instituto Juan March de Estudios e Investigaciones, Centro de Estudios Avanzados en Ciencias Sociales 2011/266. Madrid: Centro de Estudios Avanzados en Ciencias Sociales. ▪ MARÍA JOSÉ HIERRO (2010). “Canvis en la identificació nacional dels catalans”. FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 32. Barcelona. ▪ GUILLEM RICO i M.KENT JENNINGS (2010) RICO, GUILLEM i KENT JENNINGS, M. (2012) “ The Intergenerational Transmission of Contending Place Identities ” a International Society of Political Psychology, Vol. 33, No. 5, 2012 Published by Wiley Periodicals, Inc., Oxford, USA and Victoria, Australia. <p>Immigració</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ MONICA MÉNDEZ LAGO (2009) “L’opinió dels catalans sobre la immigració”. FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 25. Barcelona.

3.4. Àmbit d'ús de les dades del PaD

Les dades del PaD han estat demandades per institucions d'arreu del país, així com de l'estat espanyol i de l'àmbit europeu. La major part dels contactes amb el PaD han derivat en cessions de dades i la seva posterior anàlisi.

Mostra d'institucions que han fet ús de les dades del PaD:

Catalunya:

Universitats:

Universitat de Barcelona

- Departament de Teoria Sociològica, Filosofia del Dret i Metodologia de les Ciències Socials
- Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions
- Grups de recerca:
 - Centre d'Anàlisi Econòmica i de la Política Social (CAEPS)
 - CRIT (Creativitat, Innovació i transformació Urbana)

Universitat Autònoma de Barcelona

- Departament de Sociologia
- Departament d'Economia i Història Econòmica
- Departament d'Economia Aplicada
- Departament d'Antropologia
- Grups de recerca:
 - QUIT
 - Grup de Recerca sobre Migracions
- Centre d'Estudis Demogràfics (CED)
- Institut d'Anàlisi Econòmica (campus UAB)
- Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP)
- Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB)
 - Institut de la Comunicació

Universitat Pompeu Fabra

- Doctorat "Política i Societat"
- Màster en Ciències Polítiques i Socials
- Departament Ciències del Treball
- Programa de Polítiques Públiques i Socials
- Grups de recerca:
 - EDUREDU
 - GREDS-EMCONET (Grup Recerca Desigualtats en Salut. Employment Conditions Network)

Universitat Politècnica de Catalunya

- Màster en Estadística

Universitat de Girona:

- Departament d'Economia

Universitat Rovira i Virgili

- Facultat Ciències Econòmiques

Universitat de Lleida

Universitat Abat Oliba

- Centre d'Investigació i Desenvolupament Empresarial (CIDE)
- Institut d'Estudis del Capital Social

**Universitat d'Estiu UIMP (Universitat Internacional Menéndez Pelayo)
Fundació Universitària del Bages**

- Observatori Social de la Catalunya Central

Administració:

- Direcció General d'Habitatge, Generalitat de Catalunya
- Observatori Econòmic de Ponent, Generalitat de Catalunya
- Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya
- Institut Català de les Dones
- Centre d'Estudis d'Opinió
- Agència de Salut Pública de Barcelona
- Secretaria de Política Lingüística (Institut de Sociolingüística)

Agents socials:

- UGT-Catalunya
- CC.OO-Catalunya
 - Secretaria de la Dona
- Fundació BCN Formació Professional
- Fundació CIREM
- Fundació del Món Rural
- Fundació Pi i Sunyer
- Col·legi de Sociòlegs i Politòlegs de Catalunya (COLPIS)
 - Màster TISA (UAB/UB/COLPIS)
- Grups Associats pel Treball Sòcio-cultural (GATS)
- Centre d'Estudis de la Caixa
- Servei d'Estudis de Caixa Catalunya
- TV3

Espanya:

- Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS)
- Fundación Juan March
 - Centro de Estudios Avanzados en Ciencias Sociales
- Universidad Carlos III (Madrid)
 - Departamento de Economía
- Universidad de Granada
 - Facultad Ciencias Políticas y Sociología
- Colectivo IOÉ

Europa:

- European University Institute (Department of Economics of Firenze), Itàlia.
- Social Dimensions of Health Institute-University of St Andrews, Escòcia.
- University College of London, Anglaterra
- University of Sheffield, Anglaterra
- University of Bath (Department of Social and Policy Sciences)
- Universtié de Genève, Suïssa
- Otto-Friedrich-Univesität Bamberg, Alemanya

3.4. L'opinió dels experts

Alguns dels equips d'analistes que han fet ús de les dades del PaD ens han traslladat la seva visió sobre el valor social de l'enquesta del PaD en el context de Catalunya, Espanya i fins tot d'Europa, en la mesura que el PaD garanteix comparabilitat amb enquestes internacionals en moltes de les seves variables.

En presentem una mostra:

Xavier Martínez Celorrio: Professor de Sociologia de l'Educació de la Universitat de Barcelona i investigador del CRIT (Creativitat, Innovació i Transformació Urbana)

Antoni Marín Saldo: Sociòleg i estadístic de la Fundació pel Desenvolupament Comunitari

Autors dels estudis realitzats amb dades del PaD:

- MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). **“Educació i ascens social a Catalunya”** FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Informes Breus, 29. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
- MARTÍNEZ, X. i MARÍN, T. (2010). **“Educació i mobilitat social a Catalunya”** a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Col·lecció Polítiques, 71. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill

Fragment extret de: Martínez Celorrio, Xavier, Marín Saldo, Antoni Informe valoratiu sobre el potencial de l'enquesta PaD: àmbit Educació i Mobilitat Social, Seminari PaD_Idescat, inèdit, desembre 2010.

(..) “ El PaD és la primera gran enquesta longitudinal promoguda a Catalunya que recull dades tant d'individus com de llars, tot re-enquestant-los al llarg del temps. La matriu de dades del PaD **ens facilita la recerca dels aspectes dinàmics i processuals** de les condicions de vida i de les desigualtats socials intra-generacionals. És a dir, les transicions i els canvis educatius, d'estatus, d'ocupació, d'ingressos, de posició de classe o de situació familiar que caracteritzen el nostre cicle vital d'avui dia. Alhora, facilita la base suficient per analitzar les desigualtats inter-generacionals.

Les principals virtuts que fan del PaD una eina potent i de qualitat per conèixer a fons l'estructura social del país, serien les següents:

- a) És la única base de dades de caire longitudinal que existeix a Catalunya amb una **experiència experta d'una dècada (2001-2011)**. La complexitat de bastir una eina com el PaD s'ha anat resolent des d'un esperit de millora metodològica continuada al llarg d'aquests 10 anys. El propi caràcter longitudinal (re-enquestar els mateixos individus i llars) ha fet fluïda la depuració d'errors, l'anul·lació o reformulació de variables i la millora de les matrius de dades. L'explotació de dades per part de múltiples analistes i experts també ha contribuït a la millora progressiva de la qualitat de les variables i la millora de l'estructura d'arxius. En certa forma, el *know-how*

acumulat és el fruit d'un treball cooperatiu i en xarxa on han intervingut múltiples actors (¹).

- b) En el nostre àmbit d'estudi, les dades longitudinals permeten resseguir les **trajectòries educatives i laborals dels enquestats**, sempre i quan es deixin marges de temps adients. Per exemple, les properes onades (9na i 10na) ja ens permetran recollir l'impacte real de l'atur i de la crisi iniciada al 2008 sobre els ingressos, la situació laboral i la vulnerabilitat social dels individus i les llars. El PaD també possibilita el seguiment educatiu i formatiu de cohorts d'edat (per exemple, 18-25 anys al 2001) i, per efecte panel, la comparació inter-cohorts (18-25 anys al 2009 respecte als de mateixa edat al 2001). Facilita, doncs, una major riquesa analítica per millorar el nostre coneixement en torn als usos reals en el temps de l'oferta educativa-reglada i de l'oferta formativa-no reglada i les seves respectives desigualtats d'accés i de resultats.

Per altre part, l'anàlisi longitudinal de trajectòries ens permetrà equiparar-nos al nivell de coneixement que altres països europeus ja acumulen des de fa més de trenta anys i que està interioritzat en el disseny de polítiques públiques d'ocupació i educació (amb menció destacada pel CEREQ-França).

- c) La **grandària de la mostra** de llars (2.000) i d'individus enquestats (3.260 al 2007) se'ns ha reduït per analitzar les desigualtats educatives (2.924 casos) i, sobre tot, per analitzar la mobilitat social (1.834 casos). No obstant això, hem comptat amb un tamany mostral suficient per a les nostres anàlisis. Com a enquesta-panel s'hi pot ampliar la mostra per a realitzar anàlisis més concrets sobre determinats col·lectius específics (d'edat o d'estatus) que siguin d'interès per a les polítiques públiques, racionalitzant l'actual dispersió d'enquestes transversals de població que encarreguen o realitzen diferents administracions.
- d) Sistematitza 558 variables (4rta. Onada 2005) que queden classificades en onze blocs temàtics centrals, als quals se'ls hi van afegint nous mòduls temàtics (conciliació, dependència, etc). La gran riquesa analítica que ofereix el PaD per al conjunt de Catalunya no s'hi troba en cap altre enquesta i permet consolidar-se com a una **enquesta troncal ampliable a nous mòduls temàtics** que siguin eixos estratègics per les polítiques públiques de cada moment i conjuntura.
- e) De manera progressiva s'ha millorat la **qualitat de les variables retrospectives** (historial ocupacional i educatiu). En el nostre cas, les dades ocupacionals (de mares i pares dels enquestats) ha millorat en incorporar-se aquesta variable per als majors de 65 anys a partir de la 10na Onada (2010) i s'ha garantit una millor recollida dels nivells educatius de les mares que corregeix la pèrdua d'informació que vam constatar a la 5na. Onada (2005).
- f) Les variables "ocupació", "autoritat laboral" i "propietat" ens han permès construir les **categories de classes socials** seguint l'esquema EGP d'Erikson i Goldthorpe (1993). Les dades del PaD permeten una categorització oberta de

¹ Hem assessorat la millora del qüestionari pel que fa al bloc d'educació reglada i no-reglada (desembre-gener de 2010-11) i pel que fa a la inclusió de noves variables inter-generacionals (octubre 2010). A més vam ser consultats sobre les variables que recollien els "costos de l'educació" (novembre 2008).

les ocupacions en funció dels criteris teòrics dels diferents analistes, distingint-se del caràcter restrictiu que ofereix l'estratificació ocupacional decidida per l'ECVHP. Les dades del PaD per categoritzar les classes socials s'apropen molt a les dades de l'Enquesta Demogràfica (ED) però encara són de major qualitat donat que permeten capturar i identificar els diferents grups de la petita burgesia (classe IV) que no contempla l'Enquesta Demogràfica (ED). En resum, el PaD possibilita un esquema més realista i objectiu de l'estratificació de classes i posa en evidència els criteris ad hoc seguits per altres enquestes que impossibiliten la comparació internacional (EPA i ECVHP).

Taula 2. Estratificació comparada de classes socials: PaD-ED-ECVHP

	PaD (2005)	ED (2007)	ECVHP (2006)
	>25 anys	>25 anys	>16 anys
I Directius	4,4	6,6	18,2
II Professionals	16,4	16,5	
IVa Petita burgesia	6,6	--	7,4
IVb Autònoms	7,4	--	11,1
IVc Pagesia	0,2	--	--
Va Tècnics auxiliars	8,1	10,7	--
Vb Quadres i encarregats	1,9	--	18,7
IIIa Empl. administratius	18,0	13,4	
IIIb Empleats oficis serveis	6,0	13,5	--
VI Obrers qualificats	12,9	18,1	16,5
VII Obrers no qualificats	18,1	21,2	27,2
	100	100	91,9

Font: Elaboració pròpia a partir del PaD (2005), l'ED (2007) i l'ECVHP (2006)

Taula 3. Nivells màxims d'estudis comparats PaD i Enquesta Demogràfica (ED)

		PaD (2005)	ED (2007)	
Analfabets	No sap llegir ni escriure	1,5	1,6	- 0,1
Sense estudis	Està alfabetitzat sense cursar estudis Primària incompleta (certificat) Programes Garantia Social (PGS)	16,3	28,1	- 11,8
Estudis bàsics	Primària completa (graduat) EGB o Batxillerat elemental (graduat) Educació Secundària Obligatòria (ESO)	32,8	27,0	+ 5,8
Estudis secundaris	FP Mitjana (Comerç, FP1, CFGM)	9,1	7,3	- 1,8
	Batxillerat (BUP, Preu, COU)	12,6	12,9	- 0,3
	FP Superior (FP2, Mestre Indus. CFGS)	7,7	6,5	- 1,2
Estudis superiors	Diplomatura o Enginyeria Tècnica	7,6	7,8	- 0,2
	Llicenciatura o Enginyeria Superior + Doctorat, màster i postgraus	12,4	8,8	+ 3,6
	Total	100	100	0

Font: Elaboració pròpia a partir del PaD (2005) i l'ED (2007)

- g) La variable "nivell màxim d'estudis" del PaD també permet construir diferents categoritzacions en funció dels criteris teòrics dels analistes i facilita així un major potencial analític que no pas altres enquestes com l'EPA-Enquesta de

Població Activa. De fet, les dades per nivell d'estudis del PaD tornen a coincidir amb les que proporciona l'Enquesta Demogràfica (ED) tal i com recull la taula 3. Les dues úniques discrepàncies s'hi observen en el major pes de les titulacions superiors en el PaD (+3,6 pp.) i la borrosa frontera entre la categoria "sense estudis" i "estudis bàsics" amb un fort component retrospectiu en ambdues enquestes. En tot cas, les dades del PaD permeten altres recodificacions de l'estratificació educativa sempre en funció del criteri dels analistes (ISCED, CASMIN, etc).

- h) Per últim, les dades recollides al PaD ens han permès la **comparabilitat internacional** amb d'altres enquestes centrades en la desigualtat d'oportunitats educatives i en la mobilitat social inter-generacional. Aquesta virtut és molt rellevant donat que supera les restriccions locals i auto-referencials de la major part d'enquestes disponibles al país (EPA, ECVHP, ED, Enquesta de Joventut, etc) que s'ha dissenyat sense tenir en compte el seu potencial de comparabilitat .

En suma, el balanç entre potencialitats i limitacions que ofereix el PaD és clarament positiu. La millora metodològica constant al que ha estat sotmès durant aquests 10 anys (2001-2010) **la consoliden com la millor eina d'enquesta actualment disponible al servei de les ciències socials i de les polítiques públiques a Catalunya...**

Xavier Ramos Morilla: economista, professor del Departament d'Economia Aplicada de la UAB i membre del XREPP (Xarxa de Referència d'R+D+I en Economia i Polítiques Públiques)

Sara Ayllon Gatnau: economista, professora del Departament d'Economia Aplicada de la UAB i membre del XREPP (Xarxa de Referència d'R+D+I en Economia i Polítiques Públiques)

Autors dels estudis realitzats amb dades del PaD:

- MERCADER, M i AYLLÓN, S. i RAMOS, X. (2005). "La pobresa a Catalunya: pobresa monetària i privació a Catalunya a principis del segle XXI" a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Estructura social i desigualtats a Catalunya. Volum II, capítol 1. Col.lecció Polítiques, 46. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.
- AYLLÓN, S. i RAMOS, X (2008). "Dinàmica de la pobresa. Qui entra, qui surt i que es queda a la pobresa?" a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 1. Col.lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill.

Fragment extret de la transcripció de la ponència: Ramos Morilla, Xavier, Ayllón Gatnau, Sara Valoració del potencial de l'enquesta PaD: àmbit Pobresa i Privació, Seminari PaD_Idescat, inèdit, desembre 2010.

(..) “Quan varem estar pensant quin era el potencial del PaD, em sembla que des del principi teníem molt clar que el PaD, de fet, a Catalunya és una base de dades única i ho és per vàries raons. Ho és per un conjunt de característiques que em sembla que no hi ha cap altra base de dades a casa nostra que les compleixi. Per una banda és **representativa a nivell *cross section***, per tant, doncs garanteix tota una sèrie d’estudis any rere any. Per altra banda és una **base de dades longitudinal**, és a dir, ens permet seguir els individus al llarg del temps, que ens permet tota una riquesa d’anàlisi important que no ens permeten les dades *cross section*. És **extraordinàriament rica en informació**, una informació que és referent tant als ingressos com a d’altres variables i que ens ajuda a entendre els determinants de totes aquestes evolucions o nivells de les diferents variables d’ingressos. I finalment, suposo que donat que s’inspira o s’ha inspirat en altres bases de dades europees, **permet comparar els resultats** que s’obtenen si més no a nivell d’ingressos amb aquells que s’obtenen a altres països del nostre entorn més proper, sobretot europeu i d’alguns països de la OCDE.

Punt per punt. **El fet de que sigui representativa per cada un dels anys, ens permet tota una sèrie d’anàlisi estàtica de nivells però també de tendències.** Per això no necessitem dades longitudinals i amb les dades del PaD podem analitzar moltes coses, entre les quals els nivells de renda per càpita, les seves tendències, desigualtat, dispersió o altres mesures distributives d’aquesta distribució; les capacitats redistributives de certes polítiques, ja siguin impostos o siguin polítiques de transferències i quina ha estat la seva evolució al llarg del temps, etc, etc. Per tant és una primera característica que entenc que és important.

Però **més important encara és que les dades siguin de tipus panel, és a dir que siguin longitudinals.** Això ens permet analitzar dinàmiques i ens dóna una riquesa que altrament no tindríem. I en particular ens ajuda, i aquí he destacat quatre coses: per una banda a descriure millor el món en què vivim, important si volem entendre qualsevol cosa, un bon diagnòstic; entendre millor el per què de les coses; avaluar les polítiques que tenim i en base a tot això, plantejar millores de totes aquestes polítiques.

D’entrada cal tenir en compte que la longitudinalitat exigeix més recursos, més esforços, més dificultat, més maldecaps, és més complexa la longitudinalitat, és molt més complexa. És molt més senzill fer *cross section* repetits i així no m’he de cuidar de mantenir els individus originals d’una mostra que originalment era representativa any rere any perquè és que sinó tinc problemes de que aquella representativitat poc a poc, allò se’n va en orris. O perquè tinc una mostra cada vegada que és més petita fins al punt que no puc fer anàlisis de grups poblacionals perquè els resultats no són estadísticament significatius.

En termes del **què obtenim d’aquestes dades**, només hi ha coses positives. I entenc que moltes vegades són coses que altrament no podríem obtenir, i això és el que m’agradaria ressaltar. Per una banda, en termes de com **ens permet descriure i saber millor què és el que està passant.** Us posaré algun exemple: A la segona meitat dels ’90 a Espanya, si mireu quina és l’evolució de la desigualtat de la renda, veureu que no hi ha grans variacions, i per tant, des d’un punt de vista estàtic, d’estàtica comparativa, calculo índex de desigualtat any rere any i veig quina és l’evolució, doncs la vostra conclusió podria ser: aquí no ha passat res, d’acord? I això, doncs podria alimentar després, la formació de polítiques

públiques, etc, etc. Però si mireu què és el que està passant dintre d'aquesta distribució, si hi ha moviment o no hi ha moviment, el que veureu és que el resultat és, no oposat, però sí molt diferent a la conclusió que obteniu amb dades *cross section*. És a dir, sí que està passant, hi ha moviment. Doncs amb les taxes de pobresa passa el mateix. Les taxes de pobresa a la segona meitat dels `90 per Espanya canvien molt poc. Ara, si us poseu a mirar què passa amb els que en algun moment han estat pobres, poden sortir? Estan sortint? Una vegada fora, es queden fora? Tornen a entrar? Els que estan fora, es queden sempre fora? Quina és l'entrada i la sortida? Tots aquests moviments, només els podem diagnosticar amb dades longitudinals. Per tant, per fer aquest diagnòstic més dinàmic, més de moviments dintre i fora d'un estat que ens interessi, o simplement en termes de desigualtat, allò, si la gent, doncs progressa, o al revés, regressa, necessitem seguir els mateixos individus any rere any. (...)

Entendre també millor el perquè de les coses. Mentre tinguem riquesa suficient de totes aquestes altres variables socioeconòmiques, podem caracteritzar tota aquesta dinàmica. Podrem aprendre qui són els que persisteixen en aquest estat, per exemple, de pobresa. Podrem saber qui són els que d'una forma més fàcil, una vegada són pobres, aconseguen sortir d'aquest estat de pobresa. O aquells que estan al voltant del llindar i tenen més probabilitats o més possibilitats de caure-hi. Aquells que segurament amb una probabilitat alta, mai no cauran, etc. I entendre aquests moviments. (...)

Us deia també que **ens ajuda a avaluar polítiques existents**. Un exemple en particular que em sembla interessant: fa uns quants anys, un parell o tres d'anys, el govern, per exemple, va implementar com una espècie de fons de garantia per tal de què aquelles mares que estiguessin divorciades i que rebessin impagats de les pensions d'alimentació alimentàries, poguessin anar a aquest fons de garantia i després era l'Estat el que legalment perseguia aquests individus. És a dir, el govern va muntar una assegurança. Perquè aquest xoc demogràfic, doncs està demostrat que està molt correlacionat amb la probabilitat d'entrar en un estat de pobresa i per tant, doncs es volia minimitzar aquesta qüestió. Si voleu avaluar aquesta política, fins a quin punt això té èxit o no té èxit amb dades *cross section*, doncs bé, el que trobareu és que això és una garantia, és una assegurança. Aquella mare, si té un impagat, si recordo bé, eren tres mesos, doncs es pot acollir a aquest fons de garantia i per tant, doncs segueix rebent la pensió i doncs té uns ingressos determinats. L'observareu en un any determinat amb pobresa o no, i podreu veure fins a quin punt aquesta mesura és eficaç o no avaluant si aquell mateix any, aquella persona, doncs està en un estat de pobresa o no. Però **no sabreu què passa després**. I per tant, **l'efectivitat i/o eficàcia d'aquesta política la podreu mesurar d'una forma bastant reduïda, acotada, i jo diria, que malament, perquè si en base a això heu de prendre decisions de canviar el programa, eliminar-lo o deixar-lo, doncs us podeu equivocar**. Si teniu dades longitudinals podeu veure què està passant.

Podeu veure quina és l'heterogeneïtat d'aquestes mares, potser tenen característiques diferents, algunes d'elles, amb aquesta assegurança, doncs els és suficient per passar aquest entrebanc, sortir d'aquest estat de pobresa, i després volen soles. No us en heu de preocupar perquè potser s'integren en el mercat laboral. Potser n'hi ha d'altres que els és molt més difícil integrar-se, perquè segurament no havien treballat abans. I per tant amb aquesta assegurança, una de

dos, primer, observareu que no les treu de la pobresa, o que potser les deixa en un estat relativament precari, i després, us ajudarà a mesurar quin és el volum de recursos que necessitareu si voleu continuar amb aquesta política. Perquè no és el mateix tenir una política d'assegurances on sabeu que la gent entra en aquell estat, donant recursos temporalment podran sortir d'allà i que els seus nivells de benestar no es vegin afectats, (...) o una altra realitat que sabeu que quan una persona entra en aquell estat ja no en surt, i per tant el volum de recursos que necessitareu serà molt més gran. Això també es pot aplicar a qüestions d'atur.

Planejar millor les polítiques. Entenc que amb el que us he explicat no cal dir massa res més, em sembla que una bona diagnosi, saber si els efectes són temporals, són persistents i de què depenen, doncs us permet plantejar canvis de les polítiques actuals o supressió o potser plantejar noves polítiques diferents.

Deia també que és extraordinàriament rica, la base de dades del PaD, amb informació relativa tant a les qüestions d'ingressos com a d'altres variables socioeconòmiques. **Fins al punt de què no hi ha cap altra base de dades a Catalunya que obtingui, que reculli totes aquestes diferents fonts d'informació, que repeteixo, són molt importants si volem entendre les dinàmiques que estem observant. Perquè sovint, el que ens trobem amb bases de dades que són molt riques i molt profundes amb una dimensió és que ignoren les altres dimensions.** I per exemple, com economistes, normalment li donem força importància a la renda. Bé, doncs tenim bases de dades interessants a Catalunya que fan referència a qüestions educatives, però que les variables de renda o són inexistentes, o són molt precàries. Clar, entendre les decisions d'inversió de les famílies sense tenir en compte quin és el seu nivell de renda i/o riquesa, doncs als economistes no ens convenç. Per tant, podem entendre potser coses molt interessants de com afecten diferents dissenys institucionals, com quina és la relació entre els alumnes de classe pel rendiment d'aquests alumnes, etc, etc, però hi haurà altres coses que no podem fer, potser una mica més bàsiques perquè no tenim recollides tota una sèrie de variables molt bàsiques d'altres dimensions. **El PaD és molt comprensiu: escull una quantitat més o menys suficient de variables en totes les dimensions interessants.** Per tant, recull variables, diferents fonts de renda que ens permeten analitzar no només el benestar econòmic en termes generals dels individus o de les famílies a casa nostra, sinó també, d'una forma desagregada: què passa amb els salaris? Què passa amb les diferents transferències que els individus reben de l'Estat? Què passa amb els impostos? Quin és l'impacte de les polítiques públiques? Què passa amb la PIRMI, per exemple?

També inclou tota una sèrie d'indicadors, informació sobre mancances principals de les llars a Catalunya. I això ens permet als economistes que sempre hem estat una mica curts de mires i que ens hem basat molt amb la renda, mesurar què passa amb el benestar de les famílies des d'una perspectiva multidimensional. En aquest sentit varem fer una anàlisi de privació basada en un conjunt de 22 indicadors de mancances, on, com que volíem veure quina era la diferència entre pobresa econòmica i privació, doncs establíem que el percentatge de pobres i privats fos el mateix, i per tant recollíem com a privats aquells que tenien un número de mancances més elevat estructurat en tres grans dimensions: privacions bàsiques de consum, privacions bàsiques d'habitatge i privacions més secundàries. (...) Aquests tipus de variables, que com veieu són molt riques ens

permeten fer un estudi del benestar de les llars complementari a aquell que obteníem simplement utilitzant les fonts de renda. (...)

Comparabilitat. Deixeu-me que sigui sintètic. Em sembla que les bases de dades amb característiques similars a les del PaD, a Catalunya, n'hi ha dues: l'enquesta de condicions de vida (ECV) i el "PHOGUE". El "PHOGUE" només va ser representatiu per Catalunya en una onada i per tant és una *cross section*. L'ECV em sembla que en molts dels punts, compara malament amb el PaD i en particular m'agradaria destacar tres coses: l'ECV és una mostra molt més petita que en molts casos impedeix una anàlisi desagregada, i per tant, quan volem rascar una mica i saber per què està passant, el que trobem és que les conclusions no són suficientment robustes estadísticament. Per altra banda és un panel rotatiu, és a dir, fa la mostra longitudinal encara més petita perquè cada X anys hi ha un percentatge de la població que surt i un altre que entra, però a part d'això, impedeix estudiar dinàmiques a llarg termini, que són les interessants, perquè molts dels processos són processos que necessiten un temps per madurar, i com veureu després, quan intenteu analitzar transicions d'un anys a l'altre, el que passarà és que les transicions que us trobeu, doncs us donen una conclusió molt poc diferent a l'estàtica. I que després, si ho penseu dues vegades, segurament, les conclusions que en podeu treure són poques perquè segurament teniu molt de soroll, moviments que són difícils de caracteritzar i de racionalitzar, i molt poc de moviments estructurals o a llarg termini. Per tant, és interessant tenir dades longitudinals de més llarg recorregut, i l'ECV no t'ho permet. A part que la informació no sé si amb totes, però amb bona part de les dimensions que nosaltres coneixem, és més limitada per no dir a vegades més deficient, que la que hi ha en el PaD.

Jordi Potrony Hernando: estadístic, investigador de la Fundació CIREM
Co-autor dels estudis realitzats amb dades del PaD:

- CAPRILE, M. i POTRONY, J. (2008). "**Desigualtats en el treball**" a FUNDACIÓ JAUME BOFILL (ed.). Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001- 2005. Volum I, capítol 2. Col·lecció Polítiques, 65. Barcelona: Mediterrània i Fundació Jaume Bofill. *
- MARIA CAPRILE, JORDI POTRONY (2010) "**Mercat de treball i polítiques actives d'ocupació**". Col·lecció Informes Breus, 30. Fundació Jaume Bofill.

Fragment extret de: Caprile, Maria, Potrony, Jordi Informe de valoració sobre el potencial de l'enquesta PaD: àmbit Treball, Seminari PaD_Idescat, inèdit, desembre 2010.

(..) El Panel de Desigualtats socials a Catalunya és una font d'informació única a Catalunya que combina la recollida d'informació transversal i longitudinal sobre un ample ventall d'aspectes.

Entre aquests aspectes destaca **l'àmplia cobertura que ofereix en l'àmbit del mercat de treball, cosa que fa que el PaD sigui la única font estadística a Catalunya** que reuneix informació sobre salari, trajectòria laboral passada, situació laboral actual, característiques personals i familiars i composició i renda de la llar.

L'aspecte principal que fa del PaD una enquesta única a Catalunya és el seu caràcter longitudinal i de panel pur, que permet el seguiment de les unitats mostrals al llarg de totes les onades, i per tant, l'anàlisi del canvi i de trajectòries no només a curt/mig termini sinó també a més llarg termini. Precisament el fet de ser un panel pur i que per tant permet l'anàlisi longitudinal a llarg termini és la principal diferència i avantatge del PaD respecte Encuesta de Condiciones de Vida (ECV), a banda que la riquesa d'informació que ofereix el PaD també és molt superior a la de l'ECV.

L'obtenció d'informació longitudinal permet donar resposta a algunes de les preguntes més rellevants sobre el funcionament del mercat de treball i l'impacte de les polítiques actives d'ocupació que són de tipus dinàmic. Aquestes preguntes estan relacionades amb com els individus experimenten els canvis i en com responen als canvis que es produeixen en el seu entorn i en les polítiques soci-econòmiques del país.

Per exemple, la informació longitudinal permet conèixer com es produeix la transició entre el món educatiu i el món laboral, quin grau de rotació laboral es produeix, quina és la dinàmica salarial, ..., preguntes totes elles impossibles de respondre amb només informació de tipus transversal.

Un altre aspecte a destacar del PaD és que no es limita a la recollida d'informació longitudinal sinó que també permet dur a terme anàlisis de tipus transversals i combinar els dos tipus d'informació per aprofundir en l'anàlisi. Per tant, a banda de conèixer, per exemple, la taxa d'atur en diferents moments del temps, permet també conèixer quant temps passen a l'atur els individus, si es produeixen situacions d'estancament o si les polítiques actives ajuden als individus en situació d'atur a sortir-ne.

A més tal i com es deia anteriorment, **el PaD és extraordinàriament ric i recull informació sobre una gran varietat d'aspectes relacionats no únicament amb el mercat de treball, sinó també amb les polítiques socials, l'habitatge, els ingressos, l'educació, la salut, els valors, ...**

En relació al mercat de treball, destaca la gran quantitat de variables directament relacionades que recull. Concretament, en cada onada del PaD (excepte a la tercera) es recullen més de 100 variables relacionades amb el treball productiu, cosa que permet analitzar amb tot detall aquest àmbit, i sens dubte, amb molt més detall que altres enquestes oficials com poden ser l'EPA o l'ECV.

A més de permetre l'anàlisi longitudinal, **el PaD recull informació retrospectiva sobre la vida laboral dels enquestats que resulta de gran valor per l'anàlisi de la seva situació en el mercat de treball.** Aquest caràcter retrospectiu de l'enquesta, tot i els riscos que comporta, també fa del PaD una enquesta única.

Un altre aspecte a destacar del PaD és **l'àmplia mostra amb que compta (més de 4.500 individus majors de 15 anys en 1a onada), la qual cosa permet aprofundir en anàlisis més específics** (tot i que amb certes limitacions), que altres enquestes de tipus longitudinal (com l'ECV) no permeten.

Finalment, un darrer aspecte a destacar és que **el PaD permet la comparabilitat amb d'altres enquestes dutes a terme a Catalunya com poden ser l'EPA o l'ECV**. Concretament, tal i com es recull en el primer dels estudis realitzats, el perfil de la població en edat de treballar que proporciona els resultats del PaD al llarg de les diferents onades és molt similar al que s'obté mitjançant l'EPA, la qual cosa sens dubte és una garantia de la qualitat de les dades del PaD.

3.5. El PaD al món

El PaD és la primera enquesta a Catalunya i a Espanya que proporciona dades de tipus longitudinal, però són molts els països europeus i del món que ja fa temps que han apostat per aquest tipus d'enquestes.

Amb els EEUU com a pioners l'any 1968, el Canadà, el Regne Unit, Alemanya, Suècia, Holanda, Suïssa, són només uns quants exemples de països amb una llarga tradició en enquestes longitudinals. En els últims anys molts d'aquests països han fet apostes clares per consolidar-les, incrementant el nombre de llars i individus que segueixen i/o diversificant els àmbits de l'enquesta.

En l'actualitat existeixen 17 enquestes longitudinals en actiu (veure mapa pàgina següent). El PaD és una de les enquestes longitudinals que cal comptabilitzar entre els panels del món.

D'aquestes 17 enquestes, 8 serien les més representatives del món: són les que han fet una aposta clara per les enquestes panel, ampliant-ne la mostra i l'abast:

1. EUA

PSID: Panel Study of Income Dynamics

<http://psidonline.isr.umich.edu/>

2. ALEMANYA

GSOEP: German Socio Economic Panel Study

<http://www.diw.de/en/soep>

3. GRAN BRETANYA

UKHLS: United Kingdom Household Panel Survey —“*Understanding Society*”

<http://www.understandingsociety.org.uk/>

4. HOLANDA

LISS: Longitudinal Internet Studies for the Social sciences

<http://www.lissdata.nl/lissdata/Home>

5. CANADÀ

SLID: Survey of Labour and Income Dynamics

[http://www.statcan.gc.ca/cgi-](http://www.statcan.gc.ca/cgi-bin/imdb/p2SV.pl?Function=getSurvey&SDDS=3889&lang=en&db=imdb&adm=8&dis=2)

[bin/imdb/p2SV.pl?Function=getSurvey&SDDS=3889&lang=en&db=imdb&adm=8&dis=2](http://www.statcan.gc.ca/cgi-bin/imdb/p2SV.pl?Function=getSurvey&SDDS=3889&lang=en&db=imdb&adm=8&dis=2)

6. SUÏSSA

SHP: Swiss Household Panel —“*Living in Switzerland*”

<http://www.swisspanel.ch/?lang=en>

7. AUSTRÀLIA

HILDA: Household, Income and Labour Dynamics in Australia

<http://www.melbourneinstitute.com/hilda/>

8. KOREA

KLIPS: Korean Labor & Income Panel Study

<http://www.kli.re.kr/klips/en/about/introduce.jsp>

Aquestes 8 enquestes han estat els referents internacionals del PaD. El PaD hi ha trobat els referents metodològics per la construcció del seu *know how* com a enquesta longitudinal.

En totes aquestes enquestes longitudinals, les llars i els individus són enquestats durant un llarg període de les seves vides amb l'objectiu de captar els moments clau del seu cicle vital: el pas de l'escola al treball, la creació de llar pròpia, el naixement dels fills, els efectes de l'atur, la pobresa o la malaltia sobre les famílies, entre altres. L'ampli ventall de dades que es recullen en una enquesta longitudinal (dades sociodemogràfiques, d'ingressos, de treball, d'habitatge, de salut, d'usos del temps, de relacions socials, etc) implica que les anàlisis resultants siguin a l'ensem, molt diversos. A més, el fet que tots els individus majors de 15 anys siguin enquestables, implica recollir dades de totes les generacions que conviuen en una llar.

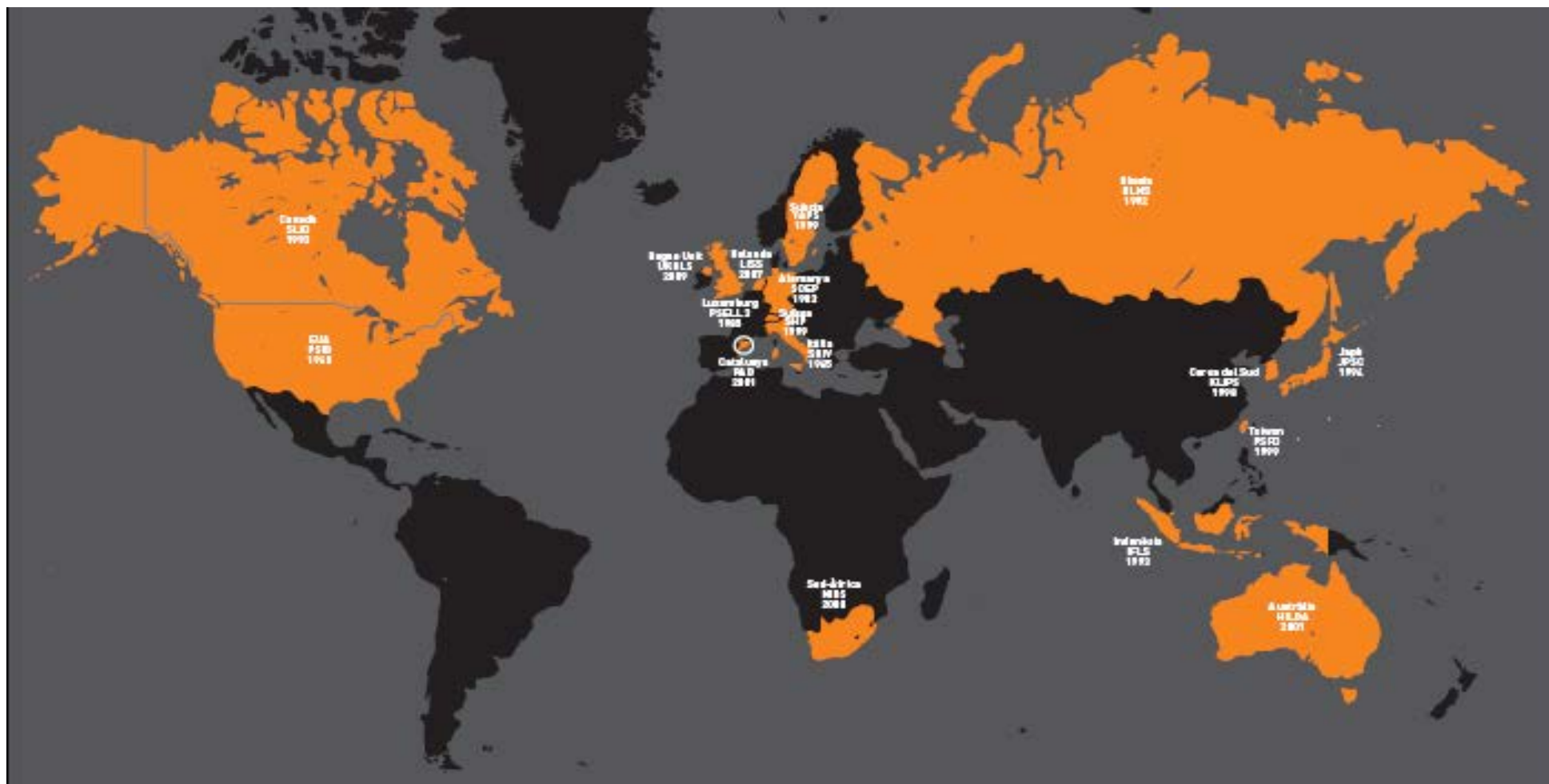
Les enquestes longitudinals són instruments per a l'anàlisi de la realitat social cars i complexos, tant en el seu desenvolupament com en la seva explotació. Tanmateix, les dificultats intrínseques a qualsevol enquesta longitudinal queden abastament compensades per la possibilitat d'aportar mirades noves sobre la realitat, que altres instruments analítics no poden aportar.

Al llarg dels seus 10 anys d'història, el PaD ha visitat dos panells europeus (el BHPS i NEPS), ha col·laborat en dos projectes europeus (PROGRAMA PROGESSS i l'actual EU-CoPanels del 7è Programa Marc) i ha establert contactes amb diversos referents d'enquestes longitudinals europees (BHPS, SHP, GSOEP, NEPS i RECSM).

El mapa dels panells del món i la taula comparativa de les principals característiques de les enquestes longitudinals del món, permet situar el PaD entre els seus referents internacionals més propers.

Per més informació : <http://www.obdesigualtats.cat>

Les 17 enquestes longitudinals d'estructura social en actiu al món

Font: elaboració pròpia

4. La Fundació Jaume Bofill i l'Equip del PaD

Direcció FJB

	<p>Ismael Palcín ipalacin@fbofill.cat</p>	<p>Director de la FJB</p>
	<p>Fundació Jaume Bofill C/Provença, 324 08037 Barcelona 93.458.87.00 www.fbofill.cat</p>	

Equip del PaD

	<p>Laia Pineda lpineda@fbofill.cat</p>	<p>Direcció general de l'enquesta</p>
---	---	---

	<p>Meritxell Argelagués</p>	<p>Qüestionari</p>
	<p>Carla Domínguez</p>	<p>Treball de camp</p>
	<p>Mercè Mauri</p>	
	<p>Laura Morató lmorato@fboill.cat</p>	<p>Mostra, Dades, Anàlisi</p>
	<p>Anna Tarrés</p>	<p>Difusió, Qüestionari</p>

Institucions col·laboradores

Actualment, el PaD rep el suport de:

Generalitat de Catalunya

El PaD ha rebut el suport de:

ANNEXOS

ANNEX 1

Síntesi de continguts del PaD 1a a 11a Onada (2001-2012)

ANNEX 2

Comparabilitat del PaD amb altres enquestes de referència

ANNEX 1

Síntesi de continguts del PaD 1a a 11a Onada (2001-2012)

		1a (01-02)	2a (2003)	3a (2004)	4a (2005)	5a (2006)	6a (2007)	7a (2008)	8a (2009)	9a* (2010)	10a (2011)	11a (2012)
1. Dades identificatives i de gestió de l'enquesta	1.1 Identificadors individuals i de la llar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.2 Contacte amb la llar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.3 Altes i baixes a la llar		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.4 Dades bàsiques de la llar i de les persones que hi viuen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.5 Participació de la llar	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.6 Gestió de l'obsequi		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	1.7 Avaluació de la llar (segons enquestador/a)				x	x	x	x	x	x	x	x
	1.8 Dades pel seguiment de la llar	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
	1.9 Variables de ponderació	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2. Situació personal i familiar	2.1 Dades dels pares	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	2.2 Context família procedència											x
	2.3 Parella	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	2.4 Fills		x	x	x	x	x	x	x		x	x
3. Educació reglada i no reglada	3.1 Trajectòria educativa passada										x	x
	3.2 Nivell màxim d'estudis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	3.3 Estudis reglats des de l'última entrevista/ últims 12 mesos											x
	3.4 Estudis no reglats des de l'última entrevista/ últims 12 mesos				x	x	x	x	x	x	x	x
	3.5 Qualificacions										x	x
	3.6 Estudis reglats actuals	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	3.7 Estudis no reglats actuals	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
	3.8 Despeses d'escolarització	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	3.9 Expectatives i valors estudis	x	x	x		x	x	x				x

4. Treball productiu, reproductiu i conciliació	4.1 Història laboral	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.2 Característiques última feina		x		x	x	x	x	x	x	x	x
	4.3 Canvis situació laboral des de data ref i calendari laboral mensual		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.4 Cerca de feina		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.5 Situació actual respecte el treball remunerat i estatus ocupacional	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.6 Característiques feina principal actual	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.7 Característiques 2a feina actual	x	X									
	4.8 Característiques 3a feina actual	x	X									
	4.9 Altres feines (2a, 3a, 4a....)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.10 Situació d'atur o inactivitat	x	x	x	x	x	x	x	x			
	4.11 Preferències i valors respecte la feina	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	4.12 Cura persones dependents: organització i repercussions	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
	4.13 Cura menors: detall realització	x	x	x		x		x				
	4.14 Treball domèstic: organització i repercussions	x		x		x	x	x	x		x	x
	4.15 Treball domèstic: detall realització			x				x				x
	4.16 Conciliació: retrospectiva	x	x	x	x	x	x	x	x			X
	4.17 Conciliació: organització i repercussions	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
5. Usos del temps	5.1 Activitats realitzades durant el temps lliure últims 3 mesos			x			x					
	5.2 Detall activitats realitzades l'últim dia laborable i l'últim cap de setmana			x			x					
	5.3 Hores dedicades les activitats en un dia laborable i festiu	x	x	x		x	x	x	x		x	x
	5.4 Preferències i valoració del temps lliure			x		x	x	x	x			
6. Habitatge	6.1 Canvis en l'habitatge des de data ref/ últims 12 mesos		x	x	x	x	x	x	x		x	x
	6.2 Característiques de l'habitatge	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	6.3 Problemes i mancances de l'habitatge	x	x	x	x				x			
	6.4 Ajudes per l'habitatge	x	x	x	x	x	x	x	x			
	6.5 Despeses de l'habitatge	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	6.6 Béns de la llar		x			x						x
	6.7 Satisfacció i expectatives habitatge	x	x	x			x	x				
7. Posició econòmica	7.1 Ingressos individuals any anterior: prestacions i subsidis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	7.2 Ingressos individuals any anterior: rendes del treball	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	7.3 Ingressos llar any anterior: prestacions, subsidis i rendes	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	7.4 Ingressos persones menors 16 anys de la llar		x	x	x	x	x	x	x			
	7.5 Retard cobrament fonts ingressos any anterior		x	x	x	x	x	x	x		x	x

	7.6 Despeses any anterior	x	x	x	x	x	x	x	x			
	7.7 Ingressos actuals	x	x	x	x	x	x	x	x			
	7.8 Préstecs i endeutament	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	7.9 Estalvis	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	7.10 Contribució a l'economia de la llar		x	x	x	x	x	x	x		x	x
	7.11 Privació i pobresa	x			x				x		x	
	7.12 Detall tinences	x			x				x			
	7.13 Suport econòmic a persones de fora de la llar	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	7.14 Ús de l'assistent social	x	x									
	7.15 Valoració i expectatives situació econòmica	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
8. Salut i discapacitats	8.1 Despeses en salut últims 12 mesos		x	x	x	x	x	x	x			x
	8.2 Estat de salut actual	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	8.3 Cobertura sanitària	x			x			x			x	x
	8.4 Prospectiva ús serveis sanitaris				x			x				
9. Posició i relacions socials	9.1 Classe social subjectiva	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	9.2 Xarxa familiar	x				x						x
	9.3 Xarxa social			x								x
	9.4 Llengua: identificació i usos	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	9.5 Valoració i expectatives sobre les desigualtats socials	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	9.6 Mitjans de comunicació			x				x				
10. Valors i actituds	10.1 Satisfacció amb la vida	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
	10.2 Valors respecte el fet migratori					x						
	10.3 Preocupacions	x	x	x		x	x	x				
	10.4 Prospectiva i actituds davant la vida	x	x	x				x				

(*) Cal tenir en compte que a la 9a Onada del PaD es va produir el canvi de l'enquestació presencial cap a la telefònica. Per tal de minimitzar la pèrdua en la participació que es podria derivar d'un canvi d'aquesta magnitud, es van dissenyar uns qüestionaris més breus que a les onades anteriors i que contenien una selecció de les principals variables de cadascun dels blocs temàtics de l'enquesta.

ANNEX 2

Comparabilitat del PaD amb altres enquestes de referència

Àmbit temàtic	Enquestes de referència								
	BHPS ⁱ	GSOEP ⁱⁱ	PSM ⁱⁱⁱ	HILDA ^{iv}	ESS ^v	EPA ^{vi}	ECV ^{vii}	ECVHP ^{viii}	Altres
Situació personal i familiar	x	x	x	x	x		x	x	<ul style="list-style-type: none"> EET^{xii} Enquesta de l'Ús del temps^{xiii} EUROSTAT^{xv}
Educació reglada i no reglada	x	x	x		x	x		x	<ul style="list-style-type: none"> NEPS^{ix} ETEFIL^x EADA^{xi} Panel Infància i Família (CIIMU)^{xxii} Enquesta de Joventut de Catalunya^{xxiii}
Treball productiu, reproductiu i conciliació	x	x	x	x	x	x	x	x	<ul style="list-style-type: none"> ECVT^{xiv} EET^{xii} Conciliació en les entitats d'acció social a Catalunya (ECAS-CIREM)
Usos del temps	x	x							<ul style="list-style-type: none"> EET^{xii} L'Enquesta de l'ús del temps^{xiii}
Habitatge	x	x	x				x	x	
Posició econòmica	x	x	x	x	x		x	x	
Salut i discapacitats	x	x					x		<ul style="list-style-type: none"> Encuesta Nacional de Salud^{xviii} Enquesta de Salut de Barcelona^{xx} Encuesta sobre Discapacidades, Autonomía personal y situaciones de Dependencia^{xix}
Posició i relacions socials	x	x	x	x	x			x	<ul style="list-style-type: none"> Enquesta d'Usos Lingüístics de la població^{xvi}
Valors i actituds	x				x				<ul style="list-style-type: none"> Baròmetre CIS^{xvii} BOP^{xxi}

Referències de les enquestes citades:

ⁱ British Household Panel Survey (BHPS): <https://www.iser.essex.ac.uk/bhps>

ⁱⁱ The German Socio-Economic Panel Study (SOEP) <http://www.diw.de/en/soep>

ⁱⁱⁱ Panel Suisse de Ménages (PSM): <http://www.swisspanel.ch/?lang=fr>

^{iv} The Household, Income and Labour Dynamics in Australia (HILDA): <http://www.melbourneinstitute.com/hilda/>

^v The European Social Survey (ESS): <http://www.europeansocialsurvey.org/>

^{vi} Encuesta de población Activa (EPA) :

http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft22/e308_mnu&file=inebase&L=0

^{vii} Encuesta de Condiciones de Vida (ECV):

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft25%2Fp453&file=inebase&L=0>

^{viii} Enquesta de la Regió de Barcelona 2000. Condicions de vida i hàbits de la població:

<http://www.enquestadecondicionsdevida.cat/quees-edAnteriors.htm>

^{ix} The National Education Panel Study (NEPS): <https://www.neps-data.de/en-us/home.aspx>

^x Encuesta de transición educativo-formativa e inserción laboral (ETEFIL):

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft13%2Fp451&file=inebase&L=0>

^{xi} Encuesta sobre la participación de la población adulta en las actividades de aprendizaje (EADA):

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft13%2Fp459&file=inebase&L=0>

^{xii} Encuesta de empleo del tiempo (EET):

<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft25/e447&file=inebase&L=0>

- ^{xiii} L'Enquesta de l'ús del temps: <http://www.idescat.cat/cat/societat/qualitat/eut.html>
 - ^{xiv} Encuesta de calidad de vida en el trabajo (ECVT): <http://www.mtin.es/estadisticas/ecvt/welcome.htm>
 - ^{xv} EUROSTAT-Methodologies and working papers: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-006/EN/KS-RA-07-006-EN.PDF
 - ^{xvi} Enquesta d'Usos Lingüístics de la població: <http://www.idescat.cat/cat/societat/eulp/fitxapaae.html>
 - ^{xvii} Barómetro del CIS: http://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/listaCuestionarios.jsp?estudio=5338
 - ^{xviii} Encuesta Nacional de Salud: <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft15/p419&file=inebase&L=0>
 - ^{xix} Encuesta sobre Discapacidades, Autonomía personal y situaciones de Dependencia: <http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=%2Ft15/p418&file=inebase&L=0>
 - ^{xx} Enquesta de Salut de Barcelona: http://www.csbcn.org/area_ciut/esb.htm
 - ^{xxi} Baròmetre d'Opinió Pública: <http://ceo.gencat.cat/ceop/AppJava/pages>
 - ^{xxii} Panel Infància i Família (CIIMU): <http://www.ciimu.org/>
 - ^{xxiii} Enquesta de Joventut de Catalunya: <http://www2o.gencat.cat/portal/site/Joventut/>
-